

Tájékoztató a pénzforgalmi elszámolás alapvető szabályairól (Áfa tv. XIII/A. Fejezet)

Az általános forgalmi adó alanyai az áfa megállapítására 2013. január 1-jétől ún. pénzforgalmi elszámolást alkalmazhatnak. Ennek lehetőségét a munkahelyvédelmi akciótervben foglaltak megvalósítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXLVI. törvény (a továbbiakban: Módosító tv.) teremtette meg, amely az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényt (továbbiakban: Áfa tv.) egy új, pénzforgalmi elszámolásra vonatkozó XIII/A. Fejezettel egészítette ki.

A választás feltételei

A pénzforgalmi elszámolás az adóalany választásán alapul. Pénzforgalmi elszámolást **olyan áfa adóalany választhat, aki/amely a következő feltételeknek együttesen megfelel**, vagyis

- a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv.) rendelkezései szerint a tárgy naptári év első napján **kisvállalkozás**, vagy annak minősülne, ha a Kkv. hatálya alá tartozna, és
- gazdasági céllal belföldön telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van belföldön, továbbá
- nem áll csőd- vagy felszámolási eljárás hatálya alatt és
- nem választott alanyi adómentességet.

[Áfa tv. 196/B. § (1) bek.]

A választás további feltétele, hogy az adóalany összes termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása fejében megtérített vagy megtérítendő **ellenérték** adó nélkül számított és éves szinten göngyöltett összege

- sem a tárgy naptári évet megelőző naptári évben ténylegesen,
- sem a tárgy naptári évben ésszerűen várhatóan, illetve ténylegesen

nem haladja meg a 125.000.000 forintot.

[Áfa tv. 196/C. § (1) bek.]

A választásra jogosító felső értékhatárba nem számít bele az adóalany vállalkozásában

- használt **tárgyi eszköz** értékesítésének ellenértéke,
- immateriális jószágként vagy egyéb módon hasznosított **vagyoni értékű jog** végleges átengedésének ellenértéke,
- a közösségen belüli adómentes (az Áfa tv. **89. §-ában** foglaltaknak megfelelő) termékértékesítés ellenértéke,
- a tevékenység közérdekű jellegére tekintettel (az Áfa tv. **85. § (1) bekezdése** szerinti) adómentesség alá tartozó termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértéke,
- a tevékenység speciális jellegére tekintettel (az Áfa tv. **86. § (1) bekezdés a)-g) pontjai** szerint) adómentesség alá tartozó **kiegészítő jellegű** szolgáltatásnyújtás ellenértéke.

[Áfa tv. 196/C. § (2) bek.]

Tekintettel arra, hogy a törvényi megfogalmazásból következően a termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások ellenértékét kell alapul venni, az adóalanyoknak nem az összes bevételét, hanem csak az olyan bevételeit kell figyelembe vennie az értékhatár számításakor, amelyek az Áfa tv. szerinti – általa teljesített – termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások ellenértékei. A termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások ellenértékeit ugyanakkor attól függetlenül figyelembe kell venni, hogy azok az Áfa tv. területi hatálya alá tartoznak-e vagy sem. Ennek

megfelelően az értékhatárba a külföldi teljesítési helyű termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások ellenértékei is beleszámítandók. Nem kell azonban figyelembe venni az értékhatár számításakor az ingyenes – Áfa tv. 11. §, 12. § és 14. § szerinti – ügyletek adóalapját – annak ellenére, hogy azok az Áfa tv. alkalmazásában termékértékesítésnek és szolgáltatásnyújtásnak minősülnek – figyelemmel arra, hogy azok esetében megtérített vagy megtérítendő ellenértékről nem beszélhetünk.

Mit jelent a pénzforgalmi elszámolás?

A pénzforgalmi elszámolás lényege röviden összefoglalva az, hogy az ilyen elszámolás választása esetén az adóalanynak a fizetendő adóját akkor kell megállapítania, ha a vevő az ellenértéket részére megtérítette, a beszerzései tekintetében levonási jogát akkor gyakorolhatja, ha a vételárat az eladó részére megfizeti. (A pénzforgalmi elszámolás tehát vonatkozik az adóalany által fizetendő adóra, valamint a beszerzéseit terhelő levonható adóra.)

A fentiekén túlmenően a pénzforgalmi elszámolás hatással van a pénzforgalmi elszámolást választó adóalany vevőjének levonási jogára is, ugyanis a vevő levonási joga is csak akkor keletkezik, ha a vételárat a pénzforgalmi elszámolást választó adóalany részére megtéríti (lásd: A pénzforgalmi elszámolás hatása a pénzforgalmi elszámolást választó adóalany vevőjére részben).

Mire vonatkozik a pénzforgalmi elszámolás?

1. Az adóalany által fizetendő adó megállapítása

A pénzforgalmi elszámolás vonatkozik az adóalany által fizetendő olyan általános forgalmi adóra, amelyet az adóalany az általa

- **belföldön**
- **a pénzforgalmi elszámolás időszakában**
- **teljesített**
- **termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása után**

kell fizetnie. E feltételnek megfelelő esetben a fizetendő adót az adóalany az adót is tartalmazó **ellenérték jóváírásakor, kézhezvételekor kell megállapítania.**

Az Áfa tv. vonatkozó 196/B. § (2) bekezdés a) pontja szerint az adóalany a pénzforgalmi elszámolás időszakában belföldön teljesített összes termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása után pénzforgalmi szemléletben, azaz az adót is tartalmazó ellenérték kézhezvételekor, jóváírásakor állapítja meg az általa fizetendő adót.

E főszabály alól azonban a jogszabály tartalmaz kivételt, ugyanis **nem vonatkozik a pénzforgalmi elszámolás**

- **az Áfa tv. 10. § a) pontja szerinti értékesítésre.** Ez olyan értékesítés, amely során a termék birtokbaadása olyan ügylet alapján valósul meg, amely a termék határozott időre szóló bérbeadásáról vagy részletvétéléről azzal a kikötéssel rendelkezik, hogy a jogosult a tulajdonjogot legkésőbb a határozott idő lejártával, illetőleg az ellenérték maradéktalan megtérítésével megszerzi. E szabálynak megfelelő jellemzően zártvégű lízingügyletek, illetve részletvétellel történő termékértékesítések után az eladónak a fizetendő adóját nem lehet pénzforgalmi szemléletben megállapítania, azt az adóztatandó tényállás megvalósulásakor, azaz a termék birtokbaadásakor kell megtenni.
- **az Áfa tv. 89. § szerinti adómentes közösségen belüli értékesítésre.**

- azon termékértékesítésekre, szolgáltatásnyújtásokra, amelyekre az adóalany az **Áfa tv. második részében meghatározott más különös rendelkezéseket alkalmazza**, vagyis
  - az Áfa tv. **XIV. fejezetében** foglalt – mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalanyra vonatkozó különös szabályok szerinti – **ún. kompenzációs rendszerbe tartozó értékesítésre**. (Ezen ügyletek kivételkénti kezelésének csak elméleti jelentősége van, mivel ez után az áfa alanyának nincs áfa fizetési kötelezettsége, mivel a felvásárlótól kompenzációs felárra jogosult. Megjegyezzük, hogy az ilyen ügyletek is az Áfa tv. hatálya alá tartozó termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások és így a választás feltételül szabott értékhatárba beleszámítanak.)
  - az Áfa tv. **XV. fejezete** szerinti – **az utazásszervezési szolgáltatásra vonatkozó** – különös (ún. **árrésadózási**) szabályok alá tartozó ügyletekre sem vonatkozik a pénzforgalmi elszámolás. Az adóalany e szabályok szerinti adó megállapítást ugyanúgy kell végezni és a bevallásban szerepeltetni, mint eddig (függetlenül a vevő, igénybevevő által fizetendő ellenérték megtérítésének időpontjától). (Ennek vélhetően egyébként sincs gyakorlati jelentősége, mivel az utazásszervezési szolgáltatás esetében a gyakorlatban a vételárat jellemzően előre kifizetik, valamint az igénybevevő utasok általában nem adóalanyok.) Megjegyzendő, hogy ezen értékesítés adó nélkül számított ellenértéke (tehát nem az adó alapja, ami az árrés) is beleszámít a 125 milliós értékhatárba.
  - az Áfa tv. **XVI. fejezete** szerinti – **használt ingóságokra**, műalkotásokra, gyűjteménydarabokra és régiségekre **vonatkozó** – különös (szintén egyfajta árrés adózással) **szabályok** alá tartozó értékesítésre sem vonatkozik a pénzforgalmi elszámolás. Az adóalany e feltételnek megfelelő értékesítése után fizetendő adóját is a pénzforgalmi elszámolástól függetlenül az említett fejezetben foglaltaknak megfelelően számolja el és szerepelteti az adóbevallásában. Megjegyzendő, hogy ezen fejezet hatálya alá tartozó értékesítések ellenértéke is beleszámít az értékhatárba.

[Áfa tv. 196/B. § (2) bek. a) pont]

A törvényben kivételként megfogalmazott ügyletek tehát annak ellenére, hogy az adóalany által belföldön teljesített termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások, nem tartoznak a pénzforgalmi elszámolás alá.

Az adóalany által teljesített termékértékesítésekre, szolgáltatásnyújtásokra, ha azok teljesítési helye nem belföld, szintén nem vonatkozik a pénzforgalmi elszámolás. Azon termékértékesítéseket és szolgáltatásnyújtásokat – **amelyek nem tartoznak az Áfa tv. területi hatálya alá** – az adóalany a pénzforgalmi elszámolástól, az ellenérték vevő, igénybevevő általi megtérítésétől függetlenül, ugyanúgy kell figyelembe venni az adóbevallásában, és ha ilyen kötelezettsége van, az összesítő nyilatkozatban szerepeltetni, mint eddig.

A törvény megfogalmazása – a 196/B. § (2) bekezdés a) pontja – szerint az adóalany „az általa fizetendő adót” állapítja meg a pénzforgalmi elszámolás szabálya szerint. Ebből következően az olyan ügylet, amely ugyan az adóalany által belföldön teljesített ügylet, de **nem az adóalany fizeti utána az adót**, szintén nem tartozik a pénzforgalmi elszámolás alkalmazása körébe. Ilyenek az Áfa tv. 142. § (1) bekezdésében felsorolt ún. belföldi fordított adózással ügyletek. Ezek ellenértékét is az általános szabályok szerint a vevő, igénybevevő által fizetendő ellenérték kiegyenlítésének időpontjától függetlenül – az eddig is alkalmazott szabályok szerint – kell az adóalany a bevallásában (mezőgazdasági termékek esetén az adatszolgáltatási lapon is) szerepeltetni. Szintén nem vonatkozik a pénzforgalmi elszámolás az ingyenes átadásokra, a saját vállalkozásban végzett beruházásra (ezeknek az

ügyleteknek a kapcsán ugyanis ellenértékről, illetve annak jóváírásáról, kézhezvételéről nem beszélhetünk).

Nem vonatkozik a pénzforgalmi elszámolás az adóalany által fizetendő adóra, akkor, ha azt **nem az általa teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás** után kell megállapítani és fizetni. Ilyenek:

- a közösségen belüli termékbeszerzés, amely után a fizetendő adót az ellenérték kiegyenlítésétől függetlenül az Áfa tv. 62. §-ában foglalt szabályokat alkalmazva kell megállapítani és ennek megfelelően szerepeltetni az adóbevallásban és az összesítő nyilatkozatban is.
- a termékimport után fizetendő adó, amelyet szintén nem érint a pénzforgalmi elszámolás alkalmazása.
- a külföldi – Magyarországon nem letelepedett – adóalanytól igénybevett szolgáltatás, amely után, mint igénybevevőnek kell az Áfa tv. 140. § a) vagy b) pontja alapján az általános forgalmi adót megfizetni.
- a külföldi – Magyarországon nem letelepedett – adóalanytól vásárolt, fel-, összeszerelés tárgyú szolgáltató és/vagy vezetékhiálózaton keresztül szállított ún. energiatermék-értékesítés beszerzőjeként az Áfa tv. 139. § alapján fizetendő adó.
- az Áfa tv. 142. § (1) bekezdésében felsorolt ún. belföldi fordított adózásos szolgáltatások, termékértékesítések, amely után az adóalany, mint vevőnek, igénybevevőnek kell az általános forgalmi adót megfizetni. A fizetendő adó megállapítását a pénzforgalmi elszámolástól függetlenül az Áfa tv. 60. § (1)-(3) bekezdésében foglalt szabályok alkalmazásával kell elvégezni, ennek megfelelően szerepeltetni az áfa bevallásban és mezőgazdasági termékek esetében az adatszolgáltatásban is.

Az Áfa tv. 98–114.§ szerinti adómentes értékesítéseket és az Áfa tv. 85–87.§ szerinti adómentes ügyleteket azonban a pénzforgalmi elszámolás elve szerint kell az adóelszámolásában és erről benyújtott bevallásában szerepeltetnie.

2. A pénzforgalmi elszámolást alkalmazó adóalany levonási joga

A pénzforgalmi elszámolás vonatkozik az adóalany által beszerzett termék, igénybe vett szolgáltatás után rá áthárított adó (az ún. előzetesen felszámított adó) levonási jogának gyakorlására.

A pénzforgalmi elszámolást választó adóalany választása nemcsak azt a lehetőséget jelenti, hogy az általa teljesített ügylet után a fizetendő adóját nem kell megállapítani mindaddig, amíg a vevője a vételár bruttó (áfa-t is tartalmazó) összegét részére ki nem egyenlíti. Azzal a következménnyel is jár, hogy **az adóalany, a beszerzése után rá áthárított áfa tekintetében is pénzforgalmi elszámolást kell alkalmaznia**, vagyis a levonási jogát mindaddig nem gyakorolhatja, amíg a beszerzési árat (annak a bruttó – áfa-t is tartalmazó – összegét) az eladó részére meg nem fizeti.

A törvény rendelkezése alapján **nem vonatkozik ez a halasztás az Áfa tv. 10. § a) pontja szerinti értékesítésnek megfelelő beszerzésre**. Ebből következően a részletvétellel vagy zártvégű lízingügylettel történő termékbeszerzés után keletkező levonható adót az adóalany a vételár megfizetésének időpontjától függetlenül a levonási jog keletkezésekor – azaz az adóztatandó ügylet teljesítésekor (a termék birtokbavételekor) – gyakorolhatja.

[Áfa tv. 196/B. § (2) bek. b) pont]

A levonható adó tekintetében a törvény több kivételt nem nevesít, azonban a törvényi rendelkezésből következően a pénzforgalmi elszámolás nem vonatkozik minden levonható

adóra. Csak azokra az esetekre vonatkozik, amikor az adóalanynak a termékbeszerzéséhez, szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódóan rá áthárított adó tekintetében keletkezik levonási joga. Ebből következően **nem kell a pénzforgalmi elszámolást alkalmazni** (azaz a vételár kiegyenlítésének időpontjától függetlenül gyakorolható a levonási jog) **az olyan levonható adó tekintetében, amely az adóalanyt az általa beszerzett termék, igénybe vett szolgáltatás után keletkező, általa fizetendő adó tekintetében illeti meg.** Ilyenek:

- a belföldi fordított adózás alá tartozó, az Áfa tv. 142. § (1) bekezdése alapján fizetendő adó tekintetében keletkező levonható adó,
- a termék közösségen belüli beszerzése után fizetendő adó tekintetében keletkező levonható adó,
- a termékimport után fizetendő adó tekintetében keletkező levonható adó,
- az ún. „szolgáltatásimport” után fizetendő adó tekintetében keletkező levonható adó. Ebbe a körbe tartoznak azok az esetek, amelyek során az adóalany külföldi – belföldön nem letelepedett – adóalanytól vesz igénybe belföldi teljesítési helyű szolgáltatást, amely után mint igénybevevőnek kell az Áfa tv. 140. §-a alapján az adót megfizetni.
- a termék beszerzéséhez kapcsolódóan az Áfa tv. 139. § alapján (fel-, összeszerelés tárgyú szolgáló termék beszerzése, vezetékhálózaton keresztüli szállítással megvalósuló ún. energia termék beszerzése után) fizetendő adó tekintetében keletkező levonható adó, valamint
- az adóalany saját vállalkozásában megvalósított beruházása, továbbá az Áfa tv. 11. § (2) bekezdés b) pontjában szereplő „ingyenes” ügylet utáni fizetendő adó tekintetében keletkező levonható adó.

Az előzőekben felsorolt esetekben tehát az adóalany áfa-levonási joga – a pénzforgalmi elszámolás időszakában is a vételár kifizetésének időpontjától függetlenül – annak keletkezésekor gyakorolható (feltéve, hogy a levonási jog gyakorlásának tárgyi feltétele is rendelkezésére áll). A levonási jog az Áfa tv. 119. § alapján akkor keletkezik, amikor az előzetesen felszámított adónak megfelelő fizetendő adót meg kell állapítani.

Az Áfa tv. 196/B. § (2) bekezdés b) pontja alapján az adóalanynak a rá áthárított adó tekintetében kell a pénzforgalmi elszámolást alkalmaznia. Nem szerepel a törvényben, hogy adóalany (ti. áfa alany) által áthárított adóról lenne szó, következésképpen a pénzforgalmi elszámolást választó adóalany a pénzforgalmi elszámolás időszakában az eva alanytól megvalósított termékbeszerzései, szolgáltatás igénybevételei során rá áthárított adó tekintetében sem gyakorolhat levonási jogot mindaddig, amíg az eva alany részére a vételárat ki nem fizeti.

A számla adattartalma

Mint hogy a pénzforgalmi elszámolás alkalmazása a fizetendő adó megállapításának és a vevő levonási joga keletkezésének időpontját befolyásoló körülmény, a **„pénzforgalmi elszámolás” kifejezést fel kell tüntetni** a számlán.

[Áfa tv. 169. § h) pont]

Ha az adóalany a számlán nem tünteti fel a pénzforgalmi elszámolás tényét, akkor arra az értékesítésre, szolgáltatásnyújtásra nem alkalmazhatja a pénzforgalmi elszámolást, a fizetendő adót az Áfa tv. 55–58. §-ait alkalmazva a teljesítés időpontjában kell megállapítania. Az ilyen számla alapján a vevő adóalany adólevonási joga is az ellenérték kifizetésétől függetlenül a teljesítéskor keletkezik. Tekintve, hogy a pénzforgalmi elszámolásra utalás hiányában a fizetendő adó megállapításának kötelezettsége a teljesítéskor bekövetkezik, a számla ezen

hiányossága ezt követően már nem pótolható (illetve annak pótlása az adófizetési kötelezettség, valamint a vevő adólevonási joga keletkezésének időpontját nem befolyásolja).

[Áfa tv. 196/B. § (4) bek.]

A számlakibocsátónál a bizonylat előírásoktól eltérő módon való kiállítása miatt az Art. 172. § (1) bekezdés e) pontja alapján mulasztási bírság jogkövetkezmény megállapítás azonban bekövetkezhet.

A pénzforgalmi elszámolás hatása a pénzforgalmi elszámolást választó adóalany vevőjére

Az Áfa tv. 119. §-a szerint az előzetesen felszámított adó levonásának joga akkor keletkezik, amikor az előzetesen felszámított adónak megfelelő adót fizetendő adóként meg kell állapítani.

Mint hogy a pénzforgalmi elszámolást alkalmazó adóalany a pénzforgalmi elszámolás időszakában az általa teljesített ügyletei után a fizetendő adót akkor kell megállapítani, ha a vevőtől az ellenértéket átvette, jóváírták, így a vevőnek – függetlenül attól, hogy ő pénzforgalmi elszámolást választott-e vagy sem – a levonási joga is ezen időpontban keletkezik.

[Áfa tv. 119. §]

Az ellenérték részletekben való kiegyenlítése

Ha az ellenérték jóváírása, kézhezvétele részletekben történik, akkor **a fizetendő adót az adott részlet jóváírásakor, kézhezvételekor, legalább a megfizetett részlet erejéig meg kell állapítani.** (Ez a szabály nem vonatkozik az Áfa tv. 10. § a) pontjában szereplő eleve részletvételes termékértékesítésre.)

Ha a pénzforgalmi elszámolást választó adóalany a termékbeszerzés és/vagy szolgáltatás igénybevétel ellenértékét részletekben fizeti meg (ide nem értve az Áfa tv. 10. § a) pontja szerinti értékesítésnek megfelelő beszerzést), akkor a beszerzés során rá áthárított adó tekintetében **a levonási jogot a megfizetett részlet erejéig gyakorolhatja.**

[Áfa tv. 196/B. § (3) bek. a) pont]

Az ellenérték megfizetése

Az ellenérték jóváírásának, kézhezvételének, megfizetésének kell tekinteni azt is, ha az abból származó követelés vagy kötelezettség engedményezés, elengedés, tartozásátvállalás miatt vagy más módon szűnik meg. Így példának okáért, ha a pénzforgalmi elszámolást választó adóalany teljes egészében engedményezi teljesítéséből származó követelését, úgy ezzel nála beáll az adófizetési kötelezettség, egyúttal megnyílik a vevő adólevonási joga is. Amennyiben a pénzforgalmi elszámolást választó adóalany beszerzése miatti kötelezettség tartozásátvállalás miatt megszűnik, akkor úgy kell tekinteni, hogy ő a termékbeszerzést, szolgáltatás igénybevételt megfizette, ezért a tartozásátvállalást magában foglaló adómegállapítási időszakában gyakorolhatja a levonási jogát.

[Áfa tv. 196/B. § (3) bek. b) pont]

A számla módosítása, érvénytelenítése

A „**pénzforgalmi elszámolás**” kifejezést tartalmazó számla alapján megtérített, adót is tartalmazó ellenértéket módosító számla korrekció esetére az Áfa tv. különös szabályt állapít meg.

A „pénzforgalmi elszámolás” kifejezést tartalmazó számla **érvénytelenítése**, vagy **az adót is tartalmazó ellenértéknek/ellenértékrésznek a visszatérítésével járó módosítása** esetén az áthárított adó csökkenését

- a termékértékesítő, szolgáltatásnyújtó adóalany fizetendő adót csökkentő tételként, és
- a terméket beszerző, szolgáltatást igénybevevő adóalany fizetendő adót növelő tételként

abban az adómegállapítási időszakban veszi figyelembe, amelyben az ellenérték visszatérítése megtörténik.

[Áfa tv. 196/B. § (2) bek. ca) pont]

Az ellenérték fizetési kötelezettséget keletkeztető számlamódosítások esetén

- a termékértékesítő, szolgáltatásnyújtó adóalany a módosításból eredően fizetendő adót tekintetében az adófizetési kötelezettsége és
- a termékbeszerző, szolgáltatás igénybevevő adóalany a módosításból eredő adólevonási joga

az ellenérték jóváírásakor, kézhezvételekor keletkezik.

[Áfa tv. 196/B. § (2) bek. cb) pont]

A „pénzforgalmi elszámolás” kifejezést tartalmazó számla olyan módosítása esetén, amely a vevő által megfizetett, adóval növelt ellenérték visszatérítésével vagy további ellenérték fizetésével nem jár, az általános szabályok szerint kell eljárni.

„Soron kívüli” fizetendő adó-megállapítás

Előfordulhat, hogy a pénzforgalmi elszámolást választó adóalany nem az ellenérték vevő által történő megfizetésének időpontjában, hanem előbb kell az általa teljesített ügylet után a fizetendő adót megállapítani. Ez akkor fordulhat elő, ha az ügylet teljesítését követően, az ellenérték megtérítése előtt a következő események bekövetkeznek:

- Ha az adóalany jogállásában olyan változás következik be, amelynek eredményeként tőle adófizetés nem lenne követelhető, akkor az azt megelőző napon a fizetendő adót meg kell állapítani. Például 2013-ra pénzforgalmi elszámolást választó adóalany 2014. január 1-jétől alanyi adómentességet választ. Ekkor a 2013. évi teljesítési idejű értékesítései után fizetendő általános forgalmi adót 2013. december 31-én akkor is meg kell állapítani, ha az ellenértéket a vevő nem egyenlítette ki.
- Ha az adóalany felszámolási, végelszámolási vagy kényszertörlési eljárás alá kerül, akkor a tevékenységét záró adóbevallásban kell szerepeltetni a fizetendő adót.
- Ha az adóalany a tevékenységét szünetelteti, akkor az Art. szerint soron kívüli bevallást kell beadni, amelyben a fizetendő adót szerepeltetni kell az olyan ügyletek után is, amelynek az ellenértékét még nem kapta meg.
- Ha az adóalany felszámolási, végelszámolási vagy kényszertörlési eljárás nélkül jogutód nélkül megszűnik, szintén az Art. szerinti soron kívüli bevallásában kell a fizetendő adóját megállapítani.

[Áfa tv. 196/B. § (5) bek.]

Az adólevonási jog „soron kívüli” gyakorlása

Az előzőekben felsorolt esetekben, vagyis ha a teljesítést követően, de a beszerzés ellenértékének kiegyenlítése előtt a pénzforgalmi adózást választó adóalany

- o jogállásában olyan változás következik be, amelynek eredményeként adólevonásra nem jogosult,
- o felszámolási, végelszámolási vagy kényszertörlési eljárás alá kerül,
- o tevékenységét szünetelteti
- o felszámolási, végelszámolási vagy kényszertörlési eljárás nélkül jogutód nélkül megszűnik, akkor az adóalany a levonási jogát is soron kívül gyakorolhatja, a fizetendő adó soron kívüli megállapításánál ismertetett időpontban, illetve a záró bevallásban.

[Áfa tv. 196/B. § (6) bek.]

Ha az adóalany jogutódlással szűnik meg (például átalakulással), akkor azon ügyletek után, amelynek az ellenértékét a megszűnésig (átalakulásig) a vevő nem fizette meg, nem kell a fizetendő adót megállapítani és az olyan beszerzések tekintetében nem gyakorolható levonási jog, amely beszerzés ellenértékét az adóalany nem fizette meg az eladó részére. Az ilyen ügyletek után majd a jogutódnak kell a fizetendő adót megállapítani és gyakorolhat levonási jogot, ha annak a feltételei bekövetkeznek.

A pénzforgalmi elszámolás megszűnése

A pénzforgalmi elszámolás **a következő esetekben szűnik meg:**

- a) a naptári év utolsó napjával, ha az adóalany a pénzforgalmi elszámolást a tárgy naptári évet követő évre nem kívánja alkalmazni,
- b) a választásra jogosító értékhatár meghaladásának napját követő nappal,
- c) a naptári év utolsó napjával, ha a következő év január 1-jén az adóalany nem minősül kisvállalkozásnak,
- d) az eljárás jogerős elrendelését megelőző nappal, ha az adóalany csőd-, felszámolási, végelszámolási vagy kényszertörlési eljárás alá kerül,
- e) az adóalany tevékenysége szüneteltetését megelőző nappal.

[Áfa tv. 196/F. § (1) bek.]

Ha a pénzforgalmi elszámolás megszűnése az előzőekben felsorolt megszűnési esetek közül a d) és e) pont hatálya alá tartozó olyan ok miatt következett be, amelyre az előző két cím alatt ismertettek is alkalmazandók, akkor az adóalanyoknak soron kívül meg kell állapítani a fizetendő adóját és soron kívül gyakorolhat levonási jogot. A pénzforgalmi elszámolás megszűnését követő időszakban keletkezett fizetendő adóit az adóalany már nem állapíthatja meg pénzforgalmi szemléletben, valamint a levonási jogának gyakorlását sem befolyásolja a vételár kifizetettsége.

Ha a pénzforgalmi elszámolás egyéb ok miatt szűnt meg, akkor az adóalanyoknak nincs soron kívüli adó-megállapítási kötelezettsége. A pénzforgalmi elszámolás megszűnése napját követően teljesített ügyleteire már nem alkalmazhatja a pénzforgalmi elszámolást, valamint a megszűnés után keletkezett beszerzéseire, illetve a korábbi beszerzéseire is – mivel a pénzforgalmi elszámolás megszűnését követően a pénzforgalmi elszámolást nem kell alkalmazni –, levonási jog gyakorolható. A pénzforgalmi elszámolás megszűnésével kapcsolatos átmeneti szabály szerint azonban a pénzforgalmi elszámolás megszűnése előtt teljesített olyan ügyletei után, amelynek ellenértékét a vevő ezen időpontig nem egyenlítette ki, a pénzforgalmi elszámolás megszűnését követően is alkalmazza még az Áfa tv. 196/B. § (2) bekezdés a) pontját, azaz a fizetendő adót az ellenérték megfizetésekor állapítja meg.

[Áfa tv. 196/F. § (2) és (4) bek.]

Az értékhatár túllépése

Ha a pénzforgalmi elszámolás a választás feltételül szabott értékhatár túllépése miatt szűnik meg, akkor az adóalany **a pénzforgalmi elszámolás választásának jogával a megszűnés évét követő második naptári év végéig nem élhet.**

[Áfa tv. 196/F. § (3) bek.]

Az értékhatár túllépése esetén az adóalany a pénzforgalmi elszámolást **nem alkalmazhatja arra az értékesítésére sem, amelynek ellenértékével túllépte az értékhatárt.**

[Áfa tv. 196/F. § (2) bek.]

A választás bejelentése és alkalmazási hatálya

Az adóalany **a pénzforgalmi elszámolás választását, illetőleg annak megszűnését be kell jelentenie az állami adóhatósághoz.** A bejelentésre az adózás rendjéről szóló törvénynek a változás-bejelentésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni. A pénzforgalmi elszámolás **legkorábban a 2013. január 1-jével kezdődő elszámolási időszakra alkalmazható. A 2013. évre vonatkozó választást legkésőbb 2012. december 31-én be kell jelenteni,** az adóhatóság által rendszeresített és – bejelentésre már aktualizált – 2012. évre vonatkozó nyomtatványok felhasználásával. A bejelentés 2012. évi teljesítésének jogszabályi lehetősége is fennáll, mivel a pénzforgalmi elszámolást bevezető Módosító tv. – amely a Magyar Közlöny 2012. évi 136. számában jelent meg – a kihirdetést követő napon, azaz 2012. október 16. napján hatályba lépett.

A pénzforgalmi elszámolást **a tevékenységét évközben kezdő adóalany is választhatja,** az erre vonatkozó nyilatkozat a tevékenység megkezdésének bejelentésével egyidejűleg tehető meg. Tevékenység évközi kezdése esetén az időarányosan számított értékhatár várható, illetve tényleges teljesítését kell vizsgálni.

[Áfa tv. 196/D. §, 196/G. §; Art. 22. § (1) bek. i) pont, (2) bek.]

A pénzforgalmi elszámolás 2013. évre vonatkozó választása esetén az adóalany az ezen időpont után teljesített termékértékesítései, szolgáltatásnyújtásai után fizetendő adóját pénzforgalmi szemléletben kell megállapítania, továbbá az ezen időpont után érvényesítendő levonható adó tekintetében levonási jogának gyakorlása során is ezt kell alkalmaznia. Ebből következően 2013-ban a pénzforgalmi elszámolás időszakában a 2013. január 1-je előtti beszerzései tekintetében is csak pénzforgalmi szemléletben gyakorolhat levonási jogot.

[Áfa tv. 196/B. § (2) bek. b) pont]